

Reactie op het SER advies inzake integraal duurzaamheidskader

Aan:

De staatssecretaris van IenW, mevrouw S. van Veldhoven-van der Meer

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Postbus 20901

2500 EX Den Haag

8 juli 2020

Geachte mevrouw van Veldhoven-van der Meer,

Platform Bio-Economie (PBE)¹ deelt de conclusie van de SER dat biograndstoffen moeten bijdragen aan drie duurzaamheidstransities. PBE is van mening dat de duurzame inzet van hernieuwbare biomassa een onmisbaar element is voor een betaalbare, betrouwbare en flexibele energievoorziening en voor de transitie naar een CO₂-arme, circulaire en biobased economie.

PBE maakt zich echter ernstige zorgen over de voortgang van de energietransitie. Naar aanleiding van het SER advies brengt zij onderstaande punten onder uw aandacht, om zo u wenst mee te nemen in uw besluitvorming:

Inzet van biomassa voor duurzame energieproductie

- Bij de maximale verwaarding van biomassa zal er in de productenmix die voortkomt uit cascadering altijd een plek blijven voor energetische toepassingen. Een 100% hoogwaardige verwaarding van biomassa is vaak simpelweg niet mogelijk. Het advies van de SER om de markten voor bio-energie en biobrandstoffen af te bouwen, ondermijnt de business case voor cascadering. Bio-energie markten moeten niet afgebouwd, maar er moet worden geborgd dat hoogwaardige toepassingen goed worden bediend.
- Het SER advies geeft als reden voor de afbouw van subsidies op de inzet van biograndstoffen voor lage temperatuur (LT) warmte dat deze de ontwikkeling van hoogwaardigere toepassingen voor de chemie en materialen in de weg zou kunnen zitten. Dit is vooralsnog geenszins aan de orde en zal dit waarschijnlijk ook nooit zijn omdat voor beide toepassingen geheel verschillende soorten bio grondstoffen/restromen ingezet worden.
Bio-warmte is momenteel bijna 80% van alle hernieuwbare warmte. Betaalbare alternatieven die op grote schaal betrouwbaar duurzame warmte produceren (zoals

¹ Om recht te doen aan haar visie heet PBE sinds 1 juli 2020 Platform Bio-Economie. Als Platform Bio-Energie heeft PBE sinds 1998 zich ingezet voor het gebruik van duurzame biomassa voor energietoepassingen.

geothermie en aquathermie), zijn er op korte termijn niet. Dit geeft de ruimte om genuanceerd met het advies om te gaan en de afbouw in de tijd ook daadwerkelijk te koppelen aan het gevaar voor het wegdrukken van hoogwaardigere toepassingen, als dat er zou zijn.

- De inzet van biomassa voor (gecascadeerde) niet-energietoepassingen kent een grote afhankelijkheid met de inzet van biomassa voor energie. Erken en omarm dit, bijvoorbeeld in financiële instrumenten zoals de SDE++. Bouw prikkels in om doorontwikkeling naar cascadering en niet-energietoepassingen te versnellen zonder de noodzakelijke afzet naar energie op voorhand af te sluiten.
- Van afbouw van de inzet van biomassa voor energie kan alleen sprake zijn als hiervoor adequate duurzame alternatieven beschikbaar zijn. Het voortzetten van het gebruik van aardgas in plaats van duurzame biomassa is geen transitie naar een verduurzaming van het energiegebruik. De CO₂ uitstoot van aardgas heeft immers een opwarmend effect van meer dan 10,000 jaar en is in hoge mate irreversibel.
- Niet alle biograndstoffen (bioresiduen) lenen zich voor niet-energetische (hoogwaardige) toepassing. Niet-zuivere en heterogene biograndstoffen zijn daarvoor niet aantrekkelijk, maar kunnen wel worden ingezet voor biobrandstoffen dan wel bio-energie productie. Ook uit dit oogpunt is afbouw van deze markten ongewenst.
- SER stelt terecht dat bio-energie in combinatie met de ondergrondse opslag van CO₂ (BECCS) een hoogwaardige toepassing is om tot noodzakelijke negatieve CO₂ emissies te komen. Tegelijk citeert SER selectief naar belangrijke publicaties van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) op dit onderwerp. Negatieve emissies worden weliswaar ook bereikt door vastlegging van koolstof in de bodem, in producten en door bosaanplant. Echter, PBL heeft ook gepubliceerd dat het technisch en realistisch potentieel van BECCS veel groter is dan van andere beschikbare technieken².

Integraal duurzaamheidskader

- PBE is het eens met het SER advies dat textiel, voedsel en veevoer ook binnen het toepassingsgebied van een integraal duurzaamheidskader moeten vallen. Over die toepassingen stelt SER nl. zelf dat daar “verreweg het grootste deel van de biomassa voor wordt ingezet”.
- Als de duurzaamheid van de toepassing van primaire bio-stromen voor de productie van hoogwaardige producten is geborgd, kan voor restromen een eenvoudiger duurzaamheidskader van toepassing zijn.
- Een duurzaamheidskader moet de balans waarborgen tussen de drie people-plant-profit dimensies van duurzaamheid. De SER adviseert dat een duurzaamheidskader steeds strengere productie-eisen moet stellen. Dat zou alleen zo moeten zijn als hier specifieke duurzaamheidsredenen voor zijn, en deze productie-eisen moeten evenwichtig worden afgewogen tegen de people-plant-profit dimensies.
- PBE adviseert bij de uitwerking en invoering van het duurzaamheidskader de praktijkervaringen met bestaande duurzaamheidskaders uit de SDE+ (certificatieschema's, programma's, technologieën, uitvoeringsregels) te gebruiken om tot een optimaal functionerend instrument te komen.

² PBL. NEGATIEVE EMISSIES. Technisch potentieel, realistisch potentieel en kosten voor Nederland (2018; PBL-publicatienummer: 2606).

- Minimaliseer de administratieve lasten bij de uitvoering en naleving om te voorkomen dat innovatieve startups, technologiebedrijven en MKB niet kunnen bijdragen aan de gewenste transitie.
- Hanteer de duurzaamheidseisen uit de EU REDII als duurzaamheidskader voor Nederland. Harmoniseer het duurzaamheidskader in EU- en internationaal verband om maximale beschikbaarheid van duurzame biomassa te garanderen. Sociaal-economische aspecten zijn een integraal onderdeel van duurzaamheid. Ook hiervoor geldt dat harmonisatie cruciaal is. In de praktijk zijn deze lastig wettelijke te verankeren; private initiatieven schieten vaak te kort in afdwingbaarheid. Neem deze ervaringen mee in het ontwerp van een integraal duurzaamheidskader.
- Een selectieve toepassing van het verdelingsvraagstuk (fair share) op biomassa voor energie, materialen en chemie (en dus niet voor voeding, voedsel en textiel; noch op fossiele grondstoffen en producten) is marktverstrend en werkt de energie- en bio-economie transitie tegen.
- Het één op één van toepassing verklaren van het huidige duurzaamheidskader voor het gebruik van houtpellets in o.a. de meestook in kolencentrales zou om hierboven genoemde punten een niet-realistische en zeer ongewenste beleidskeuze zijn.

Platform Bio-Economie is bereid deze punten in een gesprek nader toe te lichten en actief mee te werken aan de uitwerking en succesvolle uitvoering van het duurzaamheidskader die een optimale benutting van duurzame biomassa mogelijk maakt.

Hoogachtend,

P.J.W.G. Schouwenberg

Interim-voorzitter

Platform Bio-Economie

cc:

De minister van EZK, de heer E.D. Wiebes

De minister van LNV, mevrouw C.J. Schouten